

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 6.5.2025
COM(2025) 192 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**luvan antamisesta aloittaa neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevasta
sopimuksesta Euroopan unionin ja Norsunluurannikon tasavallan välillä**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Kilpailukykykompassista 29. tammikuuta 2025 annetussa tiedonannossa todetaan, että EU:n on ”etsittävä uusia tapoja syventää kumppanuuksia ja luoda hyötyjä EU:n yrityksille” muun muassa tekemällä kestävien investointien helpottamista koskevia sopimuksia.¹

Kauppapolitiikan uudelleentarkastelusta 18. helmikuuta 2021 antamassaan tiedonannossa² komissio ilmoitti aikovansa ”lisätä yhteistyötä afrikkalaisten kumppaneiden kanssa niiden taloudellisen potentiaalin hyödyntämiseksi, talouden monipuolistamiseksi ja osallistavan kasvun edistämiseksi” ja ”ehdottaa uutta kestävien investointien aloitetta asiasta kiinnostuneille kumppaneille tai alueille Afrikassa ja eteläisessä naapurustossa [...] erillisinä investointisopimuksina tai osana nykyisten kauppasopimusten uudistamista”.

Euroopan komissio sai 18. marraskuuta 2022 päätökseen neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta Angolan kanssa.³ Kyseinen sopimus tuli voimaan 1. syyskuuta 2024⁴, ja se on laatuaan ensimmäinen EU:n tekemä sopimus. Komissio tutkii mahdollisuutta neuvotella kestävien investointien helpottamista koskevista sopimuksista myös muiden asiasta kiinnostuneiden kumppanimaiden kanssa. Yksi tällainen maa on Norsunluurannikon tasavalta, jäljempänä ’Norsunluurannikko’.

Vuonna 2023 EU:n ulkomaisten suorien investointien kanta Norsunluurannikolla oli 4,3 miljardia euroa, kun se oli vuonna 2022 ollut 4,1 miljardia euroa. EU on tehnyt Norsunluurannikon kanssa väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen, johon ei kuitenkaan sisälly määräyksiä investointien helpottamisesta.

Koska EU:lla oli tilaisuus syventää investointisuhteitaan Norsunluurannikon kanssa, mahdollisuudesta aloittaa neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta keskusteltiin Norsunluurannikon ja EU:n talouskumppanuussopimuskomitean 6. kokouksessa, joka pidettiin Abidjanissa 12. ja 13. lokakuuta 2023⁵.

Jatkotoimena käytiin Norsunluurannikon kanssa alustavia teknisiä keskusteluja kestävien investointien helpottamista koskevan sopimuksen soveltamisalasta, sisällöstä ja parametreista. Keskustelujen tuloksena osapuolet sopivat 6. maaliskuuta 2025 aloittavansa omat sisäiset menettelynsä, jotta voidaan käynnistää viralliset neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta.

Sopimuksen tavoitteena on parantaa ulkomaisten suorien investointien houkuttelemista, laajentamista ja säilyttämistä EU:n ja Norsunluurannikon välillä etenkin investointien

¹ Komission tiedonanto EU:n kilpailukykykompassista (COM(2025) 30 final).

² Komission tiedonanto: Kauppapolitiikan uudelleentarkastelu – Avoin, kestävä ja määrätietoinen kauppapolitiikka (COM(2021) 66 final).

³ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/southern-african-development-community-sadc/eu-angola-negotiations_en

⁴ Ks. neuvoston päätös (EU) 2024/829, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2024, Euroopan unionin ja Angolan tasavallan välisen kestävien investointien helpottamista koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (EUVL L, 2024/829, 8.3.2024).

⁵ Relevé des conclusions du comité conjoint des 12–13 octobre 2023, APE Côte d’Ivoire – Union européenne <https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/5714c6b1-a7b9-42c7-a73a-f5e5e5fa159a/details>.

helpottamiseen tähtäävillä toimenpiteillä. Sitä varten olisi esimerkiksi lisättävä investointeihin liittyvien toimenpiteiden läpinäkyvyyttä ja ennustettavuutta, kevennettävä sijoituslupamenettelyjä ja parannettava julkisen ja yksityisen sektorin välistä vuoropuhelua sijoittajien yhteyspisteiden ja sidosryhmien osallistumisen kautta. Perimmäisenä tavoitteena on tehdä investointiympäristöstä avoimempi, tehokkaampi ja ennakoitavampi ja saada siten enemmän ulkomaisia suoria investointeja Norsunluurannikolle. Tällä tavalla sopimus edistää kestävästä kehitystä, talouskasvua ja työpaikkojen luomista ja vahvistaa EU:n ja Norsunluurannikon kahdenvälisiä investointisuhteita. Sopimus tarjoaa myös vakaan perustan Norsunluurannikon talouden monipuolistamiselle ja sen integroitumiselle maailmantalouteen.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tämän sopimuksen tavoitteet ovat yhdenmukaisia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) kanssa, jonka mukaan EU:n tulisi ”*kannustaa kaikkien maiden yhdentymistä maailmantalouteen, muun muassa poistamalla asteittain kansainvälisen kaupan esteitä*”⁶.

Sen tavoitteet ovat täysin linjassa myös Samoassa 15. marraskuuta 2023 allekirjoitetun Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden (AKT) järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen⁷ ja erityisesti sen 41 ja 42 artiklan kanssa.

Sopimus edistää 29. tammikuuta 2025 hyväksytyn kilpailukykykompassin tavoitteita, joiden mukaan EU:n on ”*etsittävä uusia tapoja syventää kumppanuuksia ja luoda hyötyjä EU:n yrityksille*” muun muassa tekemällä kestävien investointien helpottamista koskevia sopimuksia.⁸ Se on myös edellä mainitun kauppapolitiikan uudelleentarkastelua koskevan tiedonannon sekä vuonna 2022 annetun kaupan ja kestävästä kehityksen uudelleentarkastelua koskevan tiedonannon⁹ jatkotoimi.

Sopimus on osa EU:n kokonaisvaltaista Afrikka-strategiaa¹⁰, jossa ehdotetaan, että EU kehittää kunnianhimoisempia järjestelyjä Afrikkaan tehtävien investointien edistämiseksi, houkuttelemiseksi ja tukemiseksi. Se on myös linjassa EU:n ja Afrikan unionin 6. huippukokouksessa hyväksytyn, vuoteen 2030 ulottuvan yhteisen vision¹¹ kanssa. Siinä painotetaan yhteistä sitoutumista vastuullisen, läpinäkyvän, osallistavan ja reagoivan hallinnon edistämiseen asiaankuuluvien kansainvälisten sääntelyvälineiden mukaisesti sekä toimien tehostamiseen investointien ja liiketoimintaympäristön parantamiseksi ja vastuullisten ja kestävien afrikkalaisten ja eurooppalaisten investointien liikkeelle saamiseksi ja lisäämiseksi. Sopimuksen tavoitteet ovat yhdenmukaisia myös marraskuussa 2021 käynnistetyn EU:n Global Gateway -strategian sekä sen ensimmäisen konkreettisen tuloksen, Global Gateway Africa–Europe -investointipaketin, kanssa. Investointipaketista sovittiin EU:n ja Afrikan unionin 6. huippukokouksessa, ja sen tavoitteena on saada vuoteen 2027 mennessä liikkeelle 150 miljardia euroa investointeina Afrikkaan yhdellätoista painopistealalla, joita ovat muun muassa taloudellinen integroituminen, investoinnit ja yksityisen sektorin kehittäminen. Global Gateway Africa–Europe -investointipaketti on EU:n

⁶ SEU-sopimuksen 21 artiklan 2 kohdan e alakohta.

⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8372-2023-REV-1/fi/pdf>

⁸ Komission tiedonanto EU:n kilpailukykykompassista (COM(2025) 30 final).

⁹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: ”Kauppakumppanuuksien voima: yhdessä vihreän ja oikeudenmukaisen talouskasvun puolesta” (COM(2022) 409 final).

¹⁰ 2020 yhteinen tiedonanto: Tavoitteena kokonaisvaltainen EU–Afrikka-strategia https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/communication-eu-africa-strategy-join-2020-4-final_en.pdf

¹¹ https://www.consilium.europa.eu/media/54412/final_declaration-en.pdf

ohjaava kehys, jolla edistetään investointien houkuttelevuutta Afrikassa sekä varmistetaan, että sääntely-ympäristö edistää yksityisen sektorin osallistumista ja että investoinneista saadaan kaikki mahdollinen hyöty kestävästä kasvusta varten.

Suunniteltu kestävien investointien helpottamista koskeva sopimus on täysin yhdenmukainen Maailman kauppajärjestössä neuvotellun kehitystä edistävien investointien helpottamista koskevan tulevan sopimuksen¹² kanssa ja täydentää sitä.

Liitteessä olevat neuvotteluohjeet ovat yhdenmukaiset AKT-maiden ja -alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia koskevien neuvotteluohjeiden muuttamisesta 19. joulukuuta 2019 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2020/13¹³ kanssa.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tavoitteet ovat yhdenmukaisia muiden EU:n politiikkojen, erityisesti EU:n kehityspolitiikan, tavoitteiden kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Säädöksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 207 artiklan 4 kohta yhdessä sen 207 artiklan 3 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan ja 218 artiklan 4 kohdan kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Suunniteltujen neuvottelujen aihe koskee yhteistä kauppapolitiikkaa. SEU-sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaan toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta EU:n yksinomaisen toimivallan piiriin kuuluvilla aloilla. Yhteinen kauppapolitiikka on yksi aloista, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan SEUT-sopimuksen 3 artiklan mukaisesti. Tähän politiikkaan kuuluu kauppasopimuksista neuvottelemisen muun muassa SEUT-sopimuksen 207 artiklan mukaisesti.

- **Suhteellisuusperiaate**

Komission suositus on linjassa suhteellisuusperiaatteen kanssa, sillä kansainvälisen sopimuksen tekeminen on pääasiallinen väline vastavuoroisten oikeuksien ja velvollisuuksien vahvistamiseksi kansainvälisen oikeuden subjektin, kuten jonkin ulkomaan, kanssa.

¹² https://www.wto.org/english/tratop_e/invfac_public_e/invfac_e.htm

¹³ Neuvoston päätös (EU) 2020/13, annettu 19 päivänä joulukuuta 2019, Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ja alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia, siinä määrin kuin ne kuuluvat unionin toimivaltaan, koskevien neuvotteluohjeiden muuttamisesta (EUVL L 6, 10.1.2020, s. 101). Vuoden 2019 neuvotteluohjeiden 6.2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa todetaan erityisesti seuraavaa: ”Investoinnit. Kestävää kehitystä koskevan tavoitteen mukaisen köyhyyden vähentämiseen ja lopulta poistamiseen tähtäävän tavoitteen mukaisesti (ja Cotonoun sopimuksen 1, 29 ja 75–78 artikla ja liite II ja sen jatkosopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaiset määräykset huomioon ottaen) osapuolet sopivat vahvistavansa kehysten, jolla helpotetaan, tehostetaan ja edistetään osapuolten yhteisen edun mukaisia kestäviä investointeja, ottaen huomioon investointien helpottamista koskevat monenväliset aloitteet. Tämä kehys perustuu syrjimättömyyden, avoimuuden, läpinäkyvyyden ja vakauden periaatteille. Osapuolet edistävät houkuttelevien ja vakaiden investointiympäristöjen kehittämistä tukemalla vakaiden ja läpinäkyvien sääntöjen laatimista sijoittajia varten ja pyrkivät parantamaan mahdollisuuksia käyttää finanssipalveluja ja saada rahoitusta.”

- **Toimintatavan valinta**

Euroopan unionin neuvoston päätös.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio toteutti vuonna 2020 kesäkuun ja marraskuun välillä julkisen kuulemisen¹⁴, jossa pyydettiin Euroopan parlamentilta, jäsenvaltioilta, sidosryhmiltä ja kansalaisyhteiskunnalta kommentteja Euroopan unionin kauppapolitiikan uudelleentarkastelusta. Kommentteja haluttiin muun muassa tavoista, joilla voitaisiin lujittaa EU:n kauppaa- ja investointisuhteita naapurimaiden ja Afrikan kanssa.

Komissio kuulee sidosryhmiä säännöllisesti mm. kauppasopimuksia käsittelevässä asiantuntijaryhmässä¹⁵ ja kansalaisyhteiskunnan vuoropuhelun yhteydessä¹⁶.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Tämä ehdotus perustuu ulkopuoliseen asiantuntemukseen, jota kerättiin Euroopan komission tilaaman ja Maailmanpankin toteuttaman hankkeen yhteydessä. Raportissa todettiin erityisesti, että investoijien¹⁷ ilmoituksen mukaan niiden investointipäätöksiin kehitysmaissa vaikuttavat ratkaisevasti avoimuuden ja ennakoitavuuden puute julkisten virastojen kanssa asioitaessa, lakien ja asetusten äkilliset muutokset ja viiveet valtiollisten lupien ja hyväksyntöjen saannissa. Ehdotettu kestävien investointien helpottamista koskeva sopimus kattaisi nämä osa-alueet.

- **Vaikutustenarviointi**

Kestävien investointien helpottamista koskevaan sopimukseen sisältyvät sitoumukset investointien helpottamisesta liittyvät hyvän hallintotavan periaatteiden ja hyvien sääntelykäytäntöjen (kuten avoimuus, ennakoitavuus ja hallinnollinen tehokkuus) soveltamiseen kumppanimaan investointikehyksessä (investointeja koskeva lainsäädäntö, säännöt ja menettelyt). Tällaisten investointeja helpottavien toimenpiteiden vaikutus liittyy suurelta osin sopimuksen täytäntöönpanoon kumppanimaassa ja sen investointiympäristön parantamiseen pitkällä aikavälillä. Kokonaisvaikutukseen antavat osansa myös yksittäiset investoinnit, joita parantunut investointikehitys voi houkutella. Kestävien investointien helpottamista koskevalla sopimuksella kodifioidaan käytännöt, jotka ovat EU:ssa jo vakiintuneita.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotuksen tarkoituksena on suosittaa, että neuvosto hyväksyy päätöksen, jolla annetaan lupa aloittaa Norsunluurannikon kanssa neuvottelut kestävien investointien helpottamista

¹⁴ https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/consultation-trade-policy-review_en

¹⁵ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

¹⁶ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

¹⁷ Ks. Maailmanpankki, *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses*, <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>

koskevasta sopimuksesta. Ehdotus ei tuo mukanaan tietojen vaihtoa, menettelyjen automatisointia, digitaalisten järjestelmien käyttöä eikä julkisten palvelujen tarjoamista. Näin ollen ”digitalisaatio oletusarvona” -periaatetta ei sovelleta, koska ehdotukseen ei sisälly digitaalisia vaatimuksia.

- **Perusoikeudet**

Tässä aloitteessa noudatetaan täysin Euroopan unionin perusoikeuskirjaa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Aloitteella ei ole vaikutusta talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta on tarkoitus saada päätökseen vuonna 2026.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Säännösten tarkoituksena on suosittaa, että neuvosto hyväksyy päätöksen, jolla annetaan lupa neuvottelujen aloittamiseen ja nimetään unionin neuvottelija. Neuvosto voi antaa neuvottelijalle ohjeita.

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta Euroopan unionin ja Norsunluurannikon tasavallan välillä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 207 artiklan 3 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan ja 218 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

Olisi aloitettava neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevan sopimuksen tekemiseksi Norsunluurannikon tasavallan kanssa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Annetaan komissiolle lupa neuvotella unionin puolesta kestävien investointien helpottamista koskeva sopimus Norsunluurannikon tasavallan kanssa.

2 artikla

Neuvotteluohjeet ovat tämän päätöksen liitteenä.

3 artikla

Neuvottelut käydään [neuvosto lisää erityiskomitean nimen] kuullen.

4 artikla

Tämä päätös ja sen liite julkaistaan välittömästi sen jälkeen kun ne on hyväksytty.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*